

Kultuuripärandi andmed Europeanas (europeana.eu)

Andres Uueni
Ennistuskoda KANUT

Tallinn, 18. Okt 2012

Taust

- Digitaalsed sisu pakuvad organisatsioonid on nähtavad Europeanas;
- Europeana kopeerib ja indekseerib organisatsioonide metaandmeid, andmeid ja sisu jäävad organisatsioonidele;
- Sisud, kogused ja tüübid, tehniline infrastruktuur, väljundformaadid ja ligipääsetavus erinevad (oluliselt) organisatsiooniti.

Andmete kogumine Europeana.eu kontekstis

- Kogub korruga metaandmed sarnase sisu valdajate esindajalt ('*aggregator*'), teisaldades andmed seejärel Europeanasse.
- *agregaator ehk andmevahendaja (nt CARARE):*
 - kogub andmeid üksikutelt organisatsioonidelt;
 - standardiseerib faili formaadid ja metaandmed;
 - lähtudes Europeana juhenditest ja protseduurireeglitest loob ühenduskanali Europeanaga;
 - korraldab sisu valdajatele administratiivset tuge, pakub tehnilisi lahendusi ja koolitust.

allikas: Europeana Aggregators' Handbook

Skoop

- Agregaaator
teenuste portaal (avalik);
'dark portal' / 'dark aggregator';
- Agregaaator võib toimida:
 - a) metaandmete kogu hoidja - säilitab oma süsteemis kõiki andmeid;
 - b) vahenduslüli - kogub ainult linke digitaalsetele andmetele.

Sisu pakkujate rollid

- Erinevat tüüpi sisu integreerimise oskuse parendamine;
- Laiem kandepind rikastab sisu - võimalik leida seotud materjale teistest riikidest, valdkondadest;
- Teadmiste vahetus;
- Parima praktika ja levinud standardite levitamine;
- Rohkem andmeid tõstab andmekogude poliitilist tähtsust;
- Pakkuda kultuuri- ja teaduspärandi kaasaegset vormi uue generatsiooni kasutajatele.

Agregaatorite tüübid

- Üksik (muuseum)
- Valdkonna ülene (rahvuslik portaal)
- Teemaatiline (Judaica)
- Geografiline (Euroopa)

Lisanduvad lahendused sõltuvad rakendamise strateegiast.

CARARE

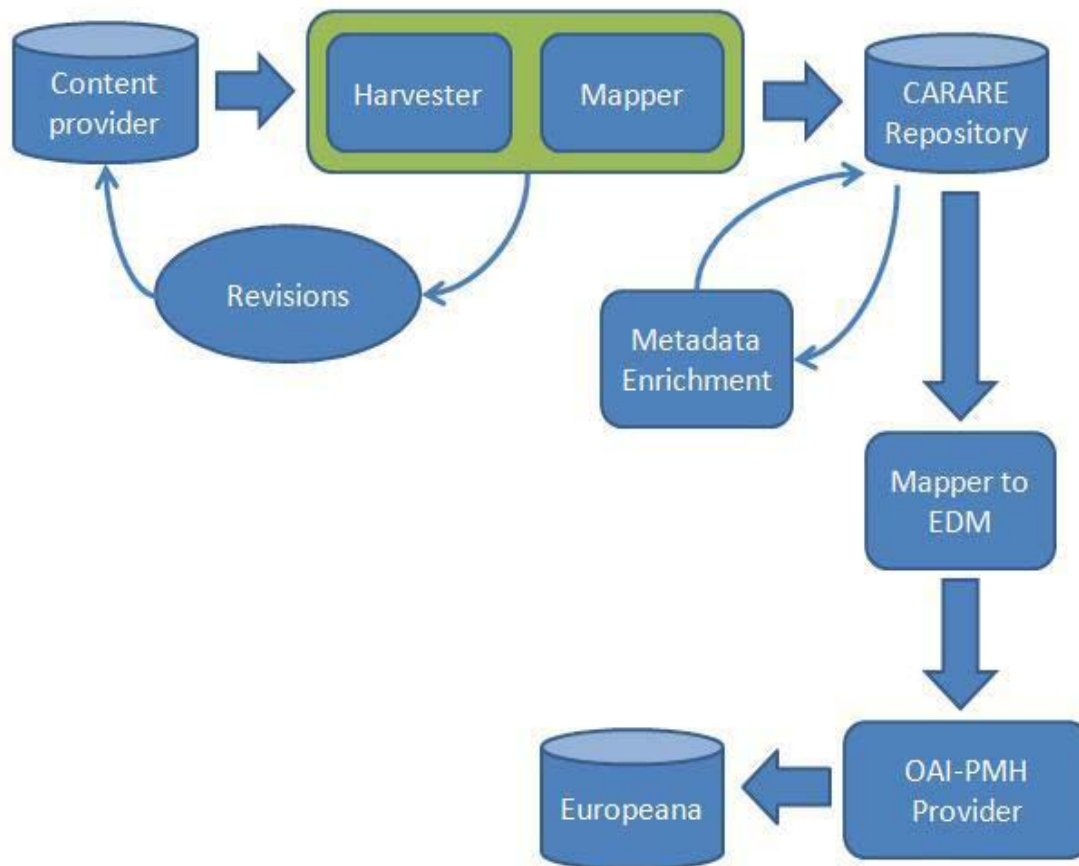
<http://carare.eu/est/About>

Tehnilised aspektid

- Nõuete täitmise aluseks on koostalitusvõime läbi ühise andmemudeli, mis peaks olema piisavalt rikastatud sisuga;
- Andmete eksportimisel peavad metaandmed olema kokku lepitud vormis, andmete riksatamisel tuleb kasutada metaandmete mappimist;
- Kvaliteedikontroll, andmesisestuse jälgimiseks ja kinnitamiseks.

Töövoog

Metaandmete sisestamine

Andmete kogumine üksik organisatsioonilt.

- Tavaliselt laetakse metaandmed keskkonda kasutades OAI, http või ftp protokolle;
- XML on levinud metaandmete nõ sariväljaanne. Praktikas on kasutusel ka nt csv;
- XML sariväljaandel võib olla aluseks mõni levinud XML skeem;
- Termin '*harvesting*' on seotud OAI-PMH protolli kasutamisega.

Metaandmete sisestamine

Valdkonna andmemudeli rakendamine on esimene samm
homogeense metaandmete esitamise suunas

- metaandmete kirjeldamise täpsus;
- keel(ed);
- formaat.

CARARE Agregator <http://carare.image.ntua.gr/carare/>

Home My Profile Administration **Import** Overview Data Report Logout

Import

Select your import method:

Upload from your computer (.csv, .txt, .zip, .xml files allowed)

This is a CSV upload

FTP Upload CARARE FTP:

Remote FTP/HTTP Upload [Give URL to remote ftp/http server](#)

OAI URL [Give link to OAI repository](#) [check oai url](#)

From Date (YYYY-MM-DD): To Date (YYYY-MM-DD):

OAI SET: [fetch OAI sets](#)

Namespace Prefix: [fetch OAI namespaces](#)

Upload for Organization*: [Parent organization upload support](#)

This import conforms to schema

Select this option in addition to your import method in case your upload already conforms to the selected schema and no mapping is necessary.

Overview

An overview of all the imports and items per organization and per uploader:

Imports

Organization: [National Heritage Board](#)

Imports by user: -- All uploaders --

View all available actions by clicking on an import name

<http://register.muinas.ee/oaiphm.php>
 7.80M in 10698 responses,
 25/06/2012 11:42

Delete selected

Items

(National Heritage Board of Estonia)

Filter by: <http://register.muinas.ee/oaiphm.php>

Name	Created
   Aegviidu vana kalmistu	<i>http://register..</i> 25/06/2012 11:42
   Koht, kus 18. sajandil asus klaasikoda (klaasitööstus)	<i>http://register..</i> 25/06/2012 11:42
   Vabadussõjas hukkunute ühishaud	<i>http://register..</i> 25/06/2012 11:42
   II maailmasõjas hukkunute ühishaud	<i>http://register..</i> 25/06/2012 11:42
   Terroriohvrite hukkamiskoht ja ühishaud	<i>http://register..</i> 25/06/2012 11:42
   II maailmasõjas hukkunute ühishaud	<i>http://register..</i> 25/06/2012 11:42

Metaandmete teisendamine (mapping)

Faili formaatide ja metaandete standardiseerimine.

- Metaandmete mudelid on erinevad (valdkond, teema, sisu tüüp);
- Sisu valdajatel on esitatud andmed erinevate mudelite ja struktuuridega;
- Mappimisel luuakse ühenduslülid sisu valdaja metaandmete ja agregaatori metaandmete mudeli vahel;
- Metaandete teisendamine ühele valitud mudelile on vajalik, et tagada kõigi andmete europeanasse ülekandmine.

Mappings: new mapping (CARARE-1.0.6.2)

Define your mappings and when you are done click the 'Finished' button below to make them available to the rest of the users in your organization.

*Mapping relations are automatically saved every time you edit, delete or create a new one.

Finished

Preview

Summary

Source Schema

- record
 - title
 - creator
 - description
 - type
 - isShownAt
 - object
 - provider
 - coordinates
 - gpsx
 - gpsy
 - projection
 - monument
 - subtypes
 - subtype
 - nameet
 - created
 - objectcreated
 - objectauthor
 - address

Mappings

Toggle namespaces

carare:subject:	☆	✖	🗑️	+	openarchives:nameet	+	?
				+	monument		
carare:temporal:					structural	+	?
carare:publicationStatement:					structural	+	?
carare:type:	☆	✖		+	IMAGE		?
carare:description:	☆	✖	🗑️	+	dc:title		?
		✖	🗑️	+	openarchives:nameet	@	?
		✖	🗑️	+	dc:description		?
carare:note:					unmapped	+	?
carare:created:	☆	✖	🗑️	+	muinas:created		?
carare:provenance:					unmapped		?
carare:language:	☆	✖		+	eesti keel	+	@ ?
carare:link:	☆	✖	🗑️	+	europaana:object		?
carare:object:	☆	✖	🗑️	+	europaana:object		?
carare:isShownAt:	☆	✖	🗑️	+	europaana:isShownAt		?
carare:resourceMetadataLocation:					unmapped		?
carare:relations:					structural	+	?
carare:rights:					structural	+	?

Target Schema

- Collection Information
- Heritage Assets
- Digital Resources**
- Activities

Metaandmete avaldamine

Metaandmete kanal Europeanasse, vastavalt juhenditele ja (protseduuri) reeglitele.

- Metaandmed (kirjeldavad, administratiivsed) kirjeldavad digitaalset kirjet/objekti. Metaandmed peavad olema mapitud ESE v3.4 (EDM);
- On-line eelvaade või postmark-kujutis kirjeldatavast objektist;
- Püsi-identifikaatorid - aktiivsed ja muutumatud lingid kirjeldatud digitaalsele kirjele/objektile (valdaja, portaal);
- Metaandmete kvaliteet (**nimerreeglid**, kontrollitud sõnavara)

Metaandmete avaldamine

- Agregaatori metaandmete skeemiga vastavusse viidud andemte teisaldamine Europeanas toimivasse andmemudelisse;
- OAI-PMH repositooriumi seadistamine ja kirjete avaldamine;
- Europeana tehniline tugi;
- Uute teenuste ja mudelite rakendamise osas on oluline, et süsteemi arhitektuur on paindlik ja kohandatav;
- Eeldus: agregator on jätkusuutlik.

Väljakutsed

Andmete valdajad töötavad jätkuvalt olemasolevate ja uute ressurssidega.

- Püsi- ja unikaalne identifikaator; dubleerimine; linkide haldus;
- Semantilised admemudelid (nt EDM);
- Ressursside identifitseerimine ja haldus;
- Terminite loomine ja muutumine, täienduste tegemine olemasolevatele kirjetele;
- Agreggaatori ja Europeana linkide haldus;
- **Big Linked Data**, selle tarbimine, ümber grupeerimine.

10698

Täna nä tähelepanu eest!
andres.ueni@kanut.ee